

- §16b-miljøtilladelse til Skovsholm
Aarsdale Kirkevej 4
3740 Svaneke



Kolofon: Bornholms Regionskommune; februar 2024
Journalnummer: 24/1398
Udarbejdet af: Center for Natur, Miljø og Fritid
Sagsbehandler: Helle Thers/Katrine Høst (naturafsnit)
Kortbilag: Geodatastyrelsen

§ 16 b TILLADELSE

til

Skovsholm

Aarsdale Kirkevej 4, 3740 Svaneke



Gyldighed

Denne tilladelse meddeles efter § 16 b, stk. 1 i Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019 med senere ændringer.

Tilladelsen gælder fra annonceringsdatoen den 23. februar, 2024.

DATABLAD

Titel:	§ 16 b tilladelse til Skovsholm
Tilladelsen omfatter:	Søer med produktion af smågrise. Produktionsareal: 3.358 m ² .
Dato for tilladelse:	23. februar 2024
Ejendom/husdyrbrug:	Aarsdale Kirkevej 4, 3740 Svaneke
Matrikelnummer og ejerlav:	2a Hovedejerlavet, lbsker m.fl.
Ejendomsnummer:	4000095620
CVR-/P-nummer:	10346045/1000061088
CHR-nummer:	13016
Ejer af ejendommen:	Finn Harild
Kontaktoplysninger:	frennegaard@mail.dk
Lejer af staldanlæg:	Frank Harrekilde
CVR-/P-nummer:	28425481/1011202426
Kontaktoplysninger	29663991; Mail: frankharrekilde@gmail.com
Konsulent:	Kirsten V. Kyndesen, Bornholms Landbrug & Fødevarer, Rønnevej 1, 3720 Aakirkeby
Tilsynsmyndighed:	Bornholms Regionskommune, Center for Natur, Miljø og Fritid, Skovløkken 4, Tejn, 3770 Allinge
Kontakt tilsynsmyndighed:	Tlf. 5692 0000; e-mail: nmf@brk.dk ; Hjemmeside: www.brk.dk

INDHOLDSFORTEGNELSE

Datablad	3
Indholdsfortegnelse	4
1 Ikke-teknisk resumé	6
2 Tilladelsen med vilkår	7
2.1 Afgørelse om tilladelse efter § 16 b, stk. 1.....	7
2.2 Ansøgning om tilladelse og eksisterende produktion.....	8
2.3 Vilkår for driften	8
2.4 Gyldighed – udnyttelse og bortfald.....	12
2.5 Retsbeskyttelse	12
2.6 Offentlighed	12
2.7 Klagevejledning	13
3 Beliggenhed og planmæssige forhold	14
3.1 Bygninger og faste afstandskrav.....	14
3.2 Bygge- og beskyttelseslinjer og placering i landskabet	17
4 Husdyrproduktion og reststoffer	19
4.1 Husdyrhold og staldanlæg	19
4.2 Produktion, opbevaring og håndtering af husdyrgødning	23
5 Ressourceforbrug	24
5.1 Foder og foderopbevaring.....	24
5.2 Vand	24
5.3 Energi.....	25
5.4 Diverse hjælpestoffer	26
6 Reststoffer	26
6.1 Spildevand - herunder restvand og tagvand	26
6.2 Affald	27
7 Gener fra husdyrbruget	28
7.1 Lugt	28
7.2 Støj og rystelser	30
7.3 Støv	30
7.4 Lys.....	31
7.5 Fluer og skadedyr	31
7.6 Transport.....	32
8 Ammoniaktab og naturpåvirkning	33
8.1 Ammoniakemission og BAT-krav	33

8.2	Ammoniakdeposition til naturområder	35
9	Mulige driftsforstyrrelser og uheld	39
10	Egenkontrol og dokumentation	41
11	Samlet vurdering	42
12	Bilag	43
	Bilagsoversigt:	43
	Bilag 1. Produktionsareal ansøgt drift	44
	Bilag 2. Produktionsareal nudrift	45
	Bilag 3. Produktionsareal 8 års drift	46
	Bilag 4. Naturberegningpunkter.....	47
	Bilag 5. Beredskabsplan for Skovsholm.....	49

1 IKKE-TEKNISK RESUMÉ

Frank Harrekilde ansøger hermed om husdyrtilladelse i henhold til husdyrbruglovens § 16 b til godkendelse af produktionen på ejendommen Skovsholm, Aarsdale Kirkevej 4, 3740 Svaneke. Ejendommen ejes af Finn Harild. Staldene er udlejet og svineproduktionen drives af Frank Harrekilde.

Produktionen på Skovsholm ønskes godkendt efter stipladsmodellen. Samtidig ønskes opsat en ny babystald i form af en container til opstaldning af de mindste grise. Der foretages ingen ændringer af det eksisterende staldanlæg.

Den eksisterende godkendelse er en kapitel 5 / §33 godkendelse fra før 2004. I juni 2012 er der anmeldt skift i dyretype, hvor der er givet tilladelse til en produktion på 480 årssøer, 16.400 smågrise (7,2-35 kg) og 300 polte (35-107 kg).

Det samlede produktionsareal udgør 3.358 m² i ansøgt drift.

Husdyrgødningen fra produktionen opbevares i eksisterende gyllebeholdere på ejendommen.

Ansøgningen er indgivet i henhold til husdyrbruglovens § 16 b og er indsendt til Bornholms Regionskommune gennem det elektroniske ansøgningssystem husdyrgodkendelse.dk (skema nr. 240850).

Der foretages ingen ændringer i de eksisterende stalde. Den nye babystald ønskes opsat for at optimere forholdene for de mindste grise ved fravæning. En af de 4 gyllebeholdere er tidligere taget ud af drift. I ansøgt drift vil mindst en af de eksisterende beholdere blive forsynet med en teltoverdækning. Overdækkes flere beholdere er der tale om et frivilligt tiltag.

Staldene overholder de krævede mindsteafstande til nabobeboelser og beboelsesområder, vandforsyningsanlæg, vandløb og søer, veje, levnedsmiddelvirksomhed, beboelse på ejendommen og naboskel.

I ansøgningen er der foretaget beregninger der viser, at de krævede lugtgeneafstande mellem staldene og omkringboende overholdes. Lugtudledningen fra staldanlægget øges en anelse i ansøgt drift med opsætning af den nye babystald. Der er dog tale om et begrænset ekstra bidrag, idet babystalden kun giver en mindre forøgelse af produktionsarealet fra 3.299 til 3.358 m².

På baggrund af ejendommens beliggenhed og beskrivelsen af driften samt at der kun foretages en mindre ændring i ansøgt drift, forventes produktionen ikke at forårsage væsentlige gener for naboer og forbigående i form af støv, støj og rystelser, lys, transport eller forekomst af skadedyr. Tilsvarende vurderes husdyrbrugets brug af ressourcer (herunder foder, energi og vand) samt håndtering af reststoffer (herunder affald og spildevand) ikke vil give anledning til en væsentlig miljøpåvirkning.

I ansøgningen er der foretaget beregninger af den samlede ammoniakudledning fra produktionen og dennes påvirkning af omkringliggende naturområder. Med opsætning af babystalden vil ammoniakudledningen øges, men dette udlignes af at en gyllebeholder forsynes med en overdækning. Samlet vil ammoniakudledningen derfor blive reduceret i ansøgt drift. Det vurderes på baggrund heraf, at det ansøgte, ikke vil forårsage væsentlig påvirkning af ammoniakfølsomme naturområder i området.

Ammoniakudledningen fra husdyrbruget må ikke overskride et niveau svarende til emissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT). Dette krav er opfyldt ved anvendelse ved overdækning af den ene gyllebeholder.

I tilladelsen er der redegjort for de miljømæssige konsekvenser af det ansøgte og husdyrbrugets anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT) med henblik på reduktion af ammoniakudledningen til omgivelserne.

Samlet set vurderer Bornholms Regionskommune, at indretning og drift af husdyrbruget og håndtering af husdyrgødningen sker i overensstemmelse med gældende regler, og at driften kan foregå uden væsentlig påvirkning af miljøet eller omkringboende, som dette er defineret i husdyrbrugloven. Kommunen vurderer desuden, at projektet ikke vil påvirke eller true arter og naturtyper, der er en del af udpegningsgrundlaget for Natura 2000-områder, eller bilag IV-arter og deres yngle- og rasteområder.

2 TILLADELSEN MED VILKÅR

I dette afsnit beskrives den ansøgte produktion og baggrunden for den meddelte afgørelse om tilladelse med tilhørende vilkår for driften. Desuden beskrives en række juridiske forhold ved tilladelsen, samt hvordan offentligheden har haft indflydelse på projektet og kommunens vurderinger. Til sidst beskrives mulighederne for at klage over afgørelsen.

2.1 Afgørelse om tilladelse efter § 16 b, stk. 1

Bornholms Regionskommune, Center for Natur, Miljø og Fritid har vurderet, at der i henhold til de gældende regler¹ kan meddeles tilladelse til søer- og smågriseproduktion på husdyrbruget Skovsholm, Aarsdale Kirkevej 4, 3740 Svaneke, matr.nr. 2a Hovedejerlavet, Ibsker m.fl. Tilladelsen omfatter en søer- og smågriseproduktion i det eksisterende staldanlæg inkl. gødningsopbevaringsanlæg og øvrige driftsbygninger samt en ny babystald (container). Det samlede produktionsareal udgør 3.358 m².

Da det ansøgte produktionsareal overstiger 100 m², er projektet omfattet af husdyrbruglovens regler. Ammoniakemissionen fra husdyrbruget beregnes til mindre end 3.500 kg NH₃-N pr. år, og antallet af stipladser til slagtesvin over 30 kg er angivet til mindre end 2.000 (ikke IE-husdyrbrug). Tilladelsen meddeles derfor efter husdyrbruglovens § 16 b, stk. 1.

Tilladelsen er baseret på oplysningerne i ansøgningen, bilag og øvrigt materiale fremsendt af ansøgers konsulent. Der er nærmere redegjort for de vurderinger, der ligger til grund for afgørelsen i den miljøtekniske beskrivelse og vurdering – se de følgende afsnit 3 - 10.

Husdyrbruget skal drives i overensstemmelse med de stillede vilkår i nedenstående Afsnit 0 og bestemmelserne i den til enhver tid gældende bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. (husdyrgødningsbekendtgørelsen) samt øvrig gældende lovgivning også i de tilfælde, hvor disse regler er skærpende i forhold til denne tilladelse. Vilkårene er gældende fra det tidspunkt, hvor tilladelsen tages i brug, med mindre andet fremgår af tilladelsen.

Da det ansøgte medfører en samlet ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år, er der redegjort for og stillet krav til husdyrbrugets anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT – Best Available Techniques) til reduktion af ammoniakemissionen.

Bornholms Regionskommune har vurderet de miljømæssige konsekvenser ved godkendelse af slagtesvineproduktion på Skovsholm efter stipladsmodellen i forhold til den nuværende lovlige produktion på Skovsholm (nudrift) og i forhold til husdyrbrugets lovlige drift for 8 år siden.

Bornholms Regionskommune vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbrugets anlæg. Endvidere vurderer kommunen, at husdyrbruget efter ændringerne kan drives uden væsentlig påvirkning af natur, miljø og landskab, når vilkårene i denne miljøtilladelse og de gældende regler på området overholdes.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 256 af 21. marts 2017 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (husdyrbrugloven) med senere ændringer, tilhørende bekendtgørelse nr. 916 af 23. juni 2017 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug (husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen) og bekendtgørelse nr. 760 af 30. juli 2019 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. (husdyrgødningsbekendtgørelsen). Desuden bekendtgørelse nr. 1595 af 06. december 2018 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen).

2.2 Ansøgning om tilladelse og eksisterende produktion

På ejendommen Skovsholm, Aarsdale Kirkevej 4, 3740 Svaneke matr.nr. 2a Hovedejerlavet, lbsker m.fl. ønskes slagtesvineproduktionen godkendt efter den nye husdyrregulering. Der foretages ingen ændringer i de eksisterende stalde. Der opsættes en ny babystald for at optimere forholdene for de mindste grise ved fravæning. En af de 4 gyllebeholdere er tidligere taget ud af drift. I ansøgt drift vil mindst en af de eksisterende beholdere blive forsynet med en teltoverdækning.

Husdyrgødningen er fortsat svinegylle, som opbevares i ejendommens gyllebeholder, forbeholder samt gyllekanaler.

På Skovsholm er der et sohold med produktion af smågrise i et staldanlæg med et produktionsareal på i alt 3.358 m².

Der forekommer ingen godkendelsespligtige biaktiviteter på ejendommen.

Bornholms Regionskommune, Center for Natur, Miljø og Fritid har modtaget ansøgningen om miljøtilladelse til Skovsholm gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem (www.husdyrgodkendelse.dk) første gang den 24. august 2023 (skema nr. 240850). Kommunen har efterfølgende modtaget rettelser til ansøgningen - senest den 24. august 2023 - og har afgjort sagen på baggrund af version 1 af ansøgningskemaet.

Ejer af ejendommen Finn Harild ejer og driver ikke andre husdyrbrug.

Frank Harrekilde, der driver svineproduktionen, ejer og driver ejendommen Østergård, Risevej 6, 3751 Østermarie. På Østergård er der en mindre produktion af slagtegrise. Denne produktion kan med indkøb af smågrise drives selvstændigt i forhold til Skovsholm. Tilsvarende kan overskud af grisene fra soholdet på Skovsholm sælges fremfor færdigproduceres på Østergård.

Ejendommen er placeret ca. 8,5 km fra Skovsholm. Skovsholm er således ikke teknisk, forurenings- eller driftsmæssigt forbundet med andre husdyrbrug.

2.3 Vilkår for driften

Tilladelsen meddeles på nedenstående vilkår, som der henvises til i de relevante afsnit under "kommunens vurdering" i miljøredegørelsen. Vilkårene er krav, som stilles for at fastholde forudsætningerne for tilladelsen og, som er med til at sikre, at der ikke opstår væsentlig virkning på miljøet eller væsentlige gener.

Husdyrbruget skal altid leve op til de generelle regler for husdyrbrug og håndtering af husdyrgødning fastsat i love og bekendtgørelser, også selv om disse regler måtte være skærpende i forhold til denne godkendelse.

Tilladelsen indeholder desuden vilkår, som skal sikre, at Bornholms Regionskommune holdes informeret om ændringer i ejerforhold eller hvem, der er driftsansvarlig for husdyrbruget. Da kommunen skal vurdere om evt. planer om ændringer på husdyrbruget udløser krav om tillæg til tilladelsen, stilles desuden vilkår om anmeldelse før igangsætning.

2.3.1 Indretning og drift

1. Virksomheden skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af den miljøtekniske beskrivelse, og med de ændringer, der fremgår af tilladelsens vilkår.
2. De vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.
3. På tilsynsmyndighedens forlangende skal virksomheden dokumentere overholdelse af denne tilladelsens vilkår.

2.3.2 Information om ændringer

- Ændringer i ejerforhold eller hvem, der er ansvarlig for driften, skal meddeles til tilsynsmyndigheden (Bornholms Regionskommune, Center for Natur, Miljø og Fritid) senest 1 måned efter, at ændringen er sket.
- Drifts-, indretnings- eller bygningsmæssige ændringer, der er relevante i forhold til tilladelsen, skal anmeldes til kommunen inden gennemførelsen. Kommunen vurderer om de aktuelle planer for ændringer/udvidelse kan ske inden for rammerne af denne tilladelse.

2.3.3 Produktionsarealets størrelse i m² staldsystemer, dyretyper (+ evt. teknologi)

- Husdyrbrugets stalde og produktionsarealer skal indrettes i overensstemmelse med oplysningerne i nedenstående tabel:

Stald	Dyretype	Staldsystem	Produktionsareal (m ²)
Drægtighedsstald 1	Søer, golde og drægtige	Løsgående, delvis spaltegulv	209
Drægtighedsstald 2	Søer, golde og drægtige	Løsgående, delvis spaltegulv	198
Drægtighedsstald 3	Søer, golde og drægtige	Løsgående, delvis spaltegulv	369
Farestald 1	Søer, diegivende	Kassestier, delvis spaltegulv	595
Farestald 2	Søer, diegivende	Kassestier, delvis spaltegulv	259
Løbestald 1	Søer, golde og drægtige	Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	350
Løbestald 2	Søer, golde og drægtige	Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	18
Poltestald	Slagtegrise	50-75% fast gulv	105
Smågrise-stald 1	Smågrise	Toklimastald, delvis spaltegulv	236
Smågrise-stald 2	Smågrise	Toklimastald, delvis spaltegulv	904
Babystald 1	Smågrise	Toklimastald, delvis spaltegulv	56
Babystald 2	Smågrise	Drænet gulv + spalter (50% / 50%)	59

2.3.4 Opbevaringsanlæg til husdyrgødning (gødningstyper og m² overfladeareal)

- Gødningstype, miljøteknologi og overfladeareal skal være i overensstemmelse med oplysningerne i nedenstående tabel:

Beholder	Gødningstype	Miljøteknologi	Overfladeareal (m ²)
Gyllebeholder 1	Ikke i drift		
Gyllebeholder 2	Flydende	Naturligt flydelag	252
Gyllebeholder 3	Flydende	Naturligt flydelag	364
Gyllebeholder 4	Flydende	Overdækning	364

2.3.5 Håndtering af husdyrgødning

- Der skal altid være en opbevaringskapacitet for fast og flydende husdyrgødning på mindst 9 måneder til rådighed for husdyrbruget.

9. Egenkontrol. Der skal føres en logbog, hvori følgende registreres: internt regnskab fra driften, som dokumenterer flytning/udbringning af gylle, skal opbevares sammen med logbogen på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

2.3.6 Ammoniakreducerende virkemidler (optaget på MST's teknologiliste)

Teltdækning af gylletanke (vilkårene 2.3.6 pkt. 10-15 træder først i kraft ved opsætning af klimacontainer til smågrise)

10. Gylletank nr. 4 skal være forsynet med fastoverdækning i form af teltoverdækning.
11. Åbning af teltdugen må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle
12. Skader på teltoverdækningen skal repareres inden for en uge efter skadens opståen.
13. Såfremt en skade ikke kan repareres inden for en uge, skal der indgås aftale om reparation inden to hverdage efter skadens opståen. Bornholms Regionskommune skal straks underrettes herom.

Egenkontrol

14. Der skal føres en logbog for gyllebeholdere med fast overdækning, hvori eventuelle skader på teltoverdækningen noteres med angivelse af dato for skaden samt dato for reparation. Logbogen skal opbevares på husdyrbruget i perioden mellem to samlede miljøtilsyn og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
15. Rapporter skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Fast overdækning af fortank

16. Fortanken skal være overdækket med betondæksel.

2.3.7 Affald

17. Arealerne omkring bygningerne og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for affald.
18. Affald skal opbevares og bortskaffes efter Bornholms Affaldsbehandlings affaldsregulativer.
19. Der skal til enhver tid foreligge dokumentation for, at affald bortskaffes miljømæssigt forsvarligt.

2.3.8 Lugt

20. Der skal til stadighed opretholdes en god staldhygiejne. Bygninger, anlæg og omgivelser skal renholdes således, at lugtgener begrænses mest muligt for de omkringboende.
21. Omrøring af husdyrgødning i ejendommens gylletanke må på 1. udbringningsdag tidligst påbegyndes 3 timer før udbringning, og på de efterfølgende udbringningsdage må omrøring tidligst ske 1,5 time før udbringningen påbegyndes.
22. Driften må ikke give anledning til væsentlige lugtgener uden for ejendommens areal. Hvis der efter kommunens vurdering opstår lugtgener, der vurderes at være væsentligt større, end der kan forventes ifølge grundlaget for tilladelsen, kan kommunen meddele påbud om, at der skal gennemføres lugtreducerende tiltag.

2.3.9 Støjkilder

23. Virksomhedens bidrag til støjbelastningen i omgivelserne, dvs. al støj fra landbrugsdrift på ejendommens bygningsparcel, må ikke overstige følgende værdier målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer:

Ugedag	Tidspunkt	Støjniveau, dB(A)	Referencetid
Mandag-fredag	Kl. 07.00-18.00	55	8 timer
Lørdag	Kl. 07.00-14.00	55	7 timer
	Kl. 14.00-18.00	45	4 timer
Søn- og helligdage	Kl. 07.00-18.00	45	8 timer
Alle dage	Kl. 18.00-22.00	45	1 time
	Kl. 22.00-07.00	40	½ time
Spidsværdi	Kl. 22.00-07.00	55	

24. Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (re. 20 µPa). Tallene i kolonnen referencetid angiver midlingstiden inden for den pågældende periode.
25. Virksomheden skal for egen regning dokumentere, at støjvilkårene overholdes, hvis tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Dokumentation for overholdelse af støjkravene kan være i form af målinger i husdyrbrugets omgivelser (under fuld drift) eller kildestyrkemålinger ved de enkelte støjkilder kombineret med beregninger efter den fælles nordiske beregningsmodel for industristøj.
26. Kravet om dokumentation af støjforholdene kan højst fremsættes en gang årligt, med mindre den seneste kontrol viser, at grænseværdierne ikke kan overholdes. Støjmålinger skal udføres som beskrevet i Miljøstyrelsens til enhver tid gældende støjberegningsvejledning og foretages i punkter, som forinden aftales med tilsynsmyndigheden. Støjmåling skal udføres af et akkrediteret firma.

2.3.10 2.3.8 Vilkår vedr. støv

27. Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for husdyrbrugets eget areal

2.3.11 Vilkår vedr. skadedyr

28. Der skal foretages effektiv fluebekæmpelse på ejendommen som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Århus Universitet, Institut for Agroøkologi, der vedligeholder Skadedyrsguiden (www.dpil.dk).
29. Ved eventuelle fluegener hos naboer skal bekæmpelse foretages på tilsynsmyndighedens forlangende og efter en forudgående godkendt plan.
30. Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.). Stalde, lagre og andre anlæg skal holdes i forsvarlig rottesikret stand og rimelig orden for at forhindre gode levemuligheder for rotter. Bekæmpelse af rotter skal ske i henhold til aftale med autoriseret rottebekæmper.

2.3.12 Vilkår vedr. oplag af olie

31. Olie skal opbevares på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for forurening.
32. Beholdere til opbevaring af olieprodukter skal stå på et for olie vanskeligt gennemtrængeligt underlag og som minimum være overdækket med et halvtag.
33. Opbevaring af diesel/fyringsolie i overjordiske tanke skal til enhver tid ske i en typegodkendt beholder, som står overdækket på fast og tæt bund, således at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

34. Tankning af diesel skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund, enten med afløb til olieudskiller eller således, at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

2.3.13 Uheld og risici

35. Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til øjeblikkeligt at anmelde dette til: 112 eller Bornholms Politi, tlf.: 5690 1448.
36. Der skal foreligge en beredskabsplan for Skovsholm, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan have konsekvenser for det eksterne miljø. Beredskabsplanen skal være tilgængelig for medarbejderne på husdyrbruget og skal opdateres, så oplysningerne i den altid er relevante og retvisende.
37. Ved driftsforstyrrelser og uheld i forbindelse med håndtering af husdyrgødning, som indebærer fare for forurening, skal forskrifterne i beredskabsplanen følges. Den driftsansvarlige har pligt til at afværge følgerne af uheld bedst muligt.

2.4 Gyldighed – udnyttelse og bortfald

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 6 år fra denne afgørelses meddelelse (dvs. den 23. februar 2030), jf. § 59 a i husdyrbrugloven. Hvis en del af tilladelsen ikke er udnyttet, bortfalder tilladelsen for denne del. Da denne tilladelse ikke omfatter byggeri, anses den for udnyttet, når det konstateres, at det tilladte faktisk er gennemført inden fristens udløb, jf. § 54, stk. 2 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Hvis den udnyttede tilladelse efterfølgende ikke har været helt eller delvist udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af tilladelsen, der ikke har været udnyttet i de seneste tre år. Udnyttelse anses her for at foreligge, når mindst 25 pct. af det tilladte produktionsareal udnyttes driftsmæssigt. Med driftsmæssig udnyttelse forstås, at der på det pågældende produktionsareal mindst produceres 50 % af det mulige inden for rammerne af dyrevelfærdskrav eller andre relevante krav.

Hvis tilladelsens vilkår ikke efterleves, eller de øvrige forudsætninger for tilladelsen ikke er opfyldt, kan dette medføre, at hele eller dele af tilladelsen bortfalder.

2.5 Retsbeskyttelse

Med denne tilladelse følger 8 års retsbeskyttelse, jf. § 40, stk. 1 i husdyrbrugloven. Dato for retsbeskyttelsens udløb er den 23. februar 2032.

Tilladelser efter § 16 b skal ikke revurderes. Dog kan tilsynsmyndigheden i henhold til husdyrbruglovens § 39 meddele påbud om, at der skal gennemføres bestemte foranstaltninger, hvis husdyrbruget medfører uhygiejniske forhold eller væsentlig forurening, eller nedlægge forbud mod fortsat drift, hvis forureningen ikke kan nedbringes. Påbud eller forbud efter § 39 må ikke meddeles, før der er forløbet 8 år efter meddelelsen af tilladelsen.

2.6 Offentlighed

Naboorientering og partshøring

Bornholms Regionskommune har den 31. januar 2024 sendt skriftlig orientering om ansøgningen om § 16 b tilladelse til Skovsholm / udkast til § 16 b tilladelse til Skovsholm til ejere af ejendomme, som matrikulært grænser op til Skovsholms matrikler.

Udkast til afgørelse om § 16 b tilladelse til Skovsholm blev desuden sendt i partshøring til ansøger og dennes konsulent samt til ejere og lejere af boliger, der ligger inden for konsekvenszonen for lugt beregnet i husdyr-godkendelse.dk til 733 meter fra et vægtet lugtcentrum for anlægget.

Der blev givet en frist på 3 uger fra 31. januar 2024 til 22. februar 2024 til at kommentere ansøgningen/udkastet. Kommunen modtog ingen bemærkninger til som følge af høringen

Offentliggørelse

Tilladelsen er den 23. februar 2024 offentliggjort på Bornholms Regionskommunes hjemmeside <https://www.brk.dk/Sider/Forside.aspx>. Samtidig er en række lokale og landsdækkende foreninger og organisationer, som har anmodet om underretning i henhold til husdyrbruglovens §§ 61 eller 62, samt klageberettigede myndigheder, organisationer og råd blevet orienteret om afgørelsen.

2.7 Klagevejledning

Bornholms Regionskommunes afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af afgørelsens adressat og enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald. Endvidere kan en række myndigheder og råd samt lokale og landsdækkende foreninger og organisationer klage over visse afgørelser.

Klagefristen udløber den 23. februar 2024, dvs. 4 uger fra den 22. marts 2024, hvor afgørelsen er annonceret på regionskommunens hjemmeside.

Hvis du ønsker at klage over afgørelsen, skal du sende klagen digitalt gennem Miljø- og Fødevareklagenævnets klageportal, inden klagefristen udløber. Links til klageportalen findes på hjemmesiden for Nævnenes Hus <https://naevneneshus.dk> eller på www.borger.dk eller www.virk.dk. Du logger på klageportalen med NemID. Klagen skrives direkte i klageportalen, og det er muligt at vedhæfte dokumenter til klagen. Klagen sendes gennem klageportalen til Bornholms Regionskommune, som videresender den til Miljø- og Fødevareklagenævnet med den påklagede afgørelse og det materiale, der er indgået i sagens bedømmelse. Du får besked om videresendelsen.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Bornholms Regionskommune via klageportalen. Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om klageportalen, med mindre du er blevet fritaget for brug af klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Bornholms Regionskommune. Kommunen videresender din anmodning til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som afgør, om du kan fritages.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den klageberettigede indbetaler et gebyr på 900 kr. (private) og 1.800 kr. (virksomheder og organisationer) til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Betaling af klagegebyr sker online i forbindelse med indgivelse af klagen via klageportalen. Hvis gebyret ikke indbetales inden udløbet af klagefristen, afvises klagen.

Klagegebyret tilbagebetales, hvis:

- Klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves
- Klager får helt eller delvist medhold i klagen
- Klagen bliver afvist, fordi klagefristen er overskredet
- Klager ikke er klageberettiget
- Klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence

En eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal anlægges inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes fristen dog altid fra bekendtgørelsen.

3 BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

I dette afsnit beskrives og vurderes projektet set i forhold til afstandskrav til naboer, vandforsyning, vandløb og søer, offentlig vej m.v. samt husdyrbrugets beliggenhed i forhold til forskellige bygge- og beskyttelseslinjer, fredninger, beskyttet natur m.v. Desuden beskrives og vurderes husdyrbrugets placering i landskabet i forhold til de landskabelige værdier.

3.1 Bygninger og faste afstandskrav

Beskrivelse af eksisterende bygninger

Bygningsanlægget på ejendommen består af det oprindelige firlængede bygnings sæt, der er udbygget med staldbygninger mod vest og gyllebeholdere mod syd. Maskinhuse og kornsiloer er placeret nordvest for staldbygningerne.

Der foretages ingen udvendige eller indvendige ændringer af bygningerne. Eneste ændring er babystalden i form af en container, der opsættes mellem de to smågrisealde. Denne er ikke synlig fra offentlig vej.

Figur 1 Eksisterende og ansøgte bygningsanlæg på Skovsholm.



Figur 2. Skråfoto, Skovsholm med omgivelser (hvidt kryds angiver Skovsholm). Øverst de nære omgivelser og nederst Skovsholms placering i forhold til Aarsdale. Skråfoto, som indeholder data fra Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering – foto fra 10. maj 2021. #



Skovsholm ligger i landzone og uden for eksisterende eller fremtidigt byzone- eller sommerhusområde. Ejendommen ligger desuden ikke i et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign. Afstanden til disse områder er desuden mere end 50 m.

Nærmeste byzone er Aarsdale ca. 777 m mod øst og nærmeste sommerhusområde er ved Svaneke ca. 2,0 km mod nordøst. Der foreligger en lokalplan for et sommerhusområde "Frennebakken" ca. 1,8 km mod nordøst, og en kommuneplan for det rekreative område "Bakkerne" ved Aarsdale ca. 800 m mod øst. Nærmeste afgrænsede byzone er ved Nørremarken ca. 3,9 km mod sydøst. Nærmeste samlede bebyggelse er ved Grisby ca. 1.021 m mod nordøst.

Nærmeste enkeltbeboelse, der ikke er et landbrug og ikke er ejet af ansøger er Aarsdale Kirkevej 5, 3740 Svaneke beliggende ca. 404 m fra staldanlægget.

Stuehuset på Skovsholm er placeret ca. 11 m fra nærmeste staldbygning.

Grænsen for Natura 2000-området "Almindingen, Ølene og Paradisbakkerne" ligger ca. 1,8 km sydvest for Skovsholm. Inden for området findes ammoniakfølsomme naturtyper, der er omfattet af udpegningsgrundlaget for området og er kortlagt, samt § 3 beskyttede heder og overdrev. Disse naturtyper er omfattet af husdyrgodkendelseslovens § 7, stk. 1, nr. 1.

Nærmeste ammoniakfølsomme naturområde beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder, defineret som heder over 10 ha og overdrev større end 2,5 ha, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 og dermed omfattet af § 7, stk. 1, nr. 2, er et overdrev beliggende mellem Aarsdale og Grisby ca. 781 m nordøst for staldanlægget.

Opmålingerne, som fremgår af nedenstående, er foretaget til nærmeste staldafsnit. Tilsvarende er afstande til kategori 1- og kategori 2-natur opmålt.

Tabel 1. Afstande og afstandskrav iht. husdyrbruglovens § 6 og § 7

Målepunkt	Afstand fra nærmeste staldbygning	Afstandskrav (jf. § 6 og § 7 i husdyrbrugloven)
Eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde (Aarsdale)	Ca. 777 m	50 m
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål o. lign. (Plan 113 Sommerhusområde Frennebakken)	Ca. 1.819 m	50 m
Nabobeboelse (Aarsdale Kirkevej 5)	Ca. 404 m	50 m
Ammoniakfølsomme naturtyper inden for internationale naturbeskyttelsesområder (Kortlagt habitatnatur i Natura 2000-området Almindingen, Ølene og Paradisbakkerne)	Ca. 2,1 km	10 m
Ammoniakfølsomme naturtyper uden for internationale naturbeskyttelsesområder (Beskyttet overdrev mellem Grisby og Aarsdale)	Ca. 781 m	10 m

Tabel 2. Afstande og afstandskrav iht. husdyrbruglovens § 8

Målepunkt	Afstand fra nærmeste staldbygning	Afstandskrav (jf. § 8 i husdyrbrugloven)
Ikke almene vandforsyningsanlæg (enkeltindvinder)	Ca. 390 m	25 m
Almene vandforsyningsanlæg (vandværk/boring)	Ca. 4,5 km	50 m
Vandløb og dræn	Ca. 124 m til vandløb (Ca. 113 m fra gyllebeholder)	15 m (100 m [*])
Søer > 100 m ²	Ca. 273 m	15 m (100 m [*])
Offentlig vej og privat fællesvej	Ca. 50 m	15 m
Levnedsmiddelvirksomhed	>500 m	25 m
Beboelse på ejendommen	Ca. 11 m	15 m
Naboskel	239 m	30 m

** Afstandskrav fra gødningsopbevaringsanlæg til flydende husdyrgødning til åbne vandløb og til søer større end 100 m².*

Alle afstandskrav er opfyldt.

Kommunens vurdering

Bornholms Regionskommune konstaterer, at stalde og anlæg til husdyrgødning overholder de krævede mindsteafstande til nabobeboelser og beboelsesområder, ammoniakfølsom natur, vandforsyningsanlæg, vandløb og søer, veje, levnedsmiddelvirksomhed, beboelse på ejendommen og naboskel.

Det fremgår af §8 i lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning, at for hvert enkelt nybyggeri af stalde og lign. samt gødningsopbevaringsanlæg og ensilageopbevaringsanlæg skal det kontrolleres, om husdyrgodkendelseslovens § 8, stk. 1, er overholdt. Reglen gælder kun nybyggeri og anlæg, der undergives væsentlige til- eller ombygninger, herunder f.eks. ombygning fra ko- til svinestald. Reglen gælder ikke ved reparation eller renovering af eksisterende anlæg.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår vedr. afstandskrav.

3.2 Bygge- og beskyttelseslinjer og placering i landskabet

Beskrivelse

Området omkring Skovsholm er i Bornholms Regionskommunes Kommuneplan 2020 udpeget som særligt værdifuldt landbrugsområde. Hovedhensynet i disse områder er at sikre dyrkningsmuligheder, landbrugets investeringer i produktionsapparatet og mulighederne for en rationel landbrugsdrift. Dog må miljø, natur, kulturhistoriske interesser og de mange mindre levesteder for dyre- og planteliv ikke forringes af landbrugsdriften.

Skovsholm ligger uden for arealer, som i kommuneplan 2020 er udpeget som kulturmiljøområde, geologisk interesseområde eller til formål knyttet til rekreation og fritid.

Nærmeste kategori 2 overdrev er placeret ca. 781 m mod nordøst og nærmeste kategori 3 overdrev ca. 912 m mod nordøst. En kategori 3 mose er placeret ca. 814 m nordvest for stalde.

Inden for en radius af ca. 1.000 m er der registreret 10 søer og 1 vandløb. Nærmeste beskyttede sø er placeret ca. 273 m nord for staldene. Nærmeste beskyttede vandløb (Skovsholm Bæk) løber ca. 124 m syd for nærmeste stald.

To skove udpeget som tilgroet lysåbne er placeret 770-780 m mod nord nordøst og to skove udpeget med gammel skovjordbund er placeret mod hhv. 259 m mod syd og 335 m mod nordvest.

Nærmeste udpegede lavbundsområde er placeret ca. 309 m syd for staldanlægget.

Anlægget er placeret uden for byggelinjer og andre relevante udpegninger som angivet i nedenstående Tabel 3 Afstande i forhold til beskyttelseslinjer og andre relevante udpegninger.

Tabel 3 Afstande i forhold til beskyttelseslinjer og andre relevante udpegninger.

Nærmeste...	Afstand fra nærmeste staldbygning	Berøres Skovsholm?
Skovbyggelinje (300 m)	Ca. 1,1 km	Nej
Fortidsmindebeskyttelseslinje (100 m)	Ca. 103 m	Nej
Strandbeskyttelseslinje (300 m)	Ca. 43 m	Nej
Sø- og åbeskyttelseslinje (150 m)	Ca. 7,2 km	Nej
Kirkebyggelinje	Ca. 1,3 km	Nej
Vejbyggelinje	Ca. 725 m	Nej
Internationale beskyttelsesområder – Natura 2000	Ca. 1,8 km	Nej
Beskyttede naturområder (§ 3-områder)	Ca. 259 m	Nej
Lavbundsområder	Ca. 309 m	Nej
Fredede områder	Ca. 814 m	Nej
Beskyttede sten- og jorddiger (som er registreret)	Ca. 455 m	Nej

Bygningernes udtryk i landskabet

Landskabet omkring Skovsholm er et landbrugslandskab, som er karakteriseret ved store åbne marker i om-drift og enkelte spredte levende hegn, samt skove. Herunder skovstrækningen langs Skovsholm bæk.

Skovsholm ligger nord for Skovsholm Bæk og er skjult af skovbevoksningen langs med bækken, hvor ejen-dommen ikke er synlig fra offentlig vej.

Ejendommen er placeret tilbagetrukket fra offentlig vej for enden af en ca. 270 meter lang privat vej. Ejendom-men er knap synlig fra offentlig vej, idet terræn og skovbevoksning skjuler den fra alle tider.

Der foretages kun ingen ændringer af bygningerne, hverken indvendigt eller udvendigt. En babystald i form af en container placeres mellem de to eksisterende smågrisestalde. Babystalden bliver ikke synlig fra offentlig vej.

Figur 3. Skovsholm set fra den fælles privatvej til Skovsholm – set fra grusgraven ved Skovsholm i nordvestlig retning. Cowi vejfoto 29. maj 2022.#



Kommunens bemærkninger og vurdering

Bornholms Regionskommune vurderer, at alle bygge- og beskyttelseslinjer er overholdt i forhold til staldanlæg mv. på Skovsholm.

Bornholms Regionskommune vurderer, at projektet ikke er i strid med hensynet til de landskabelige, kulturhistoriske, naturmæssige, geologiske eller rekreative interesser i området eller for områdets naturlokaliteter eller fortidsminder, og det vurderes, at der ikke er landskabelige forandring i landskabet, idet der ikke foretages ændringer i staldanlægget.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår vedr. placering i landskabet.

4 HUSDYRPRODUKTION OG RESTSTOFFER

I dette afsnit beskrives og vurderes husdyrholdets sammensætning, staldindretning inkl. ventilation og rengøring, samt produktion og håndtering af husdyrgødning, spildevand og affald.

4.1 Husdyrhold og staldanlæg

Beskrivelse

Staldanlægget på Skovsholm er indrettet til søer med produktion af smågrise. Der foretages ingen ændringer i eksisterende stalde i ansøgt drift. Der ønskes opsat en præfabrikeret flytbar klimacontainer, der skal benyttes som babystald i ansøgt drift. Babystalden skal anvendes til optimering af forholdene for de mindste grise efter fravæning. Babystalden er indrettet med fulddrænet gulv.

Figur 4 Anlægget på Skovsholm



Produktionsarealet er beregnet som det totale areal fratrukket arealer, hvor dyrene ikke kan opholde sig og afsætte gødning, som fx gange og krybber. Udleveringsrum, drivgange og udleveringsramper, hvor dyrene kun opholder sig kortvarigt, indgår heller ikke i produktionsarealet.

I denne ansøgning er kun hovedgangarealer fratrukket, idet der ønskes mulighed for fleksibilitet i forbindelse med udskiftning af krybber mv.

Beregningen af produktionsarealerne fremgår af bilag 1.

Tabel 4. Staldtyper, dyrehold, miljøteknologi og produktionsareal i ansøgt drift.

Staldafsnit	Staldtype	Dyretype	Miljøteknologi (NH ₃ -N effekt)	Staldstørrelse* (m ²)	Produktionsareal (m ²)	Produktionsareal andel
Drægtighedsstald 1	Løsgående, delvis spaltegulv	Søer, golde og drægtige	÷	224	209	93,3
Drægtighedsstald 2	Løsgående, delvis spaltegulv	Søer, golde og drægtige	÷	216	198	91,7
Drægtighedsstald 3	Løsgående, delvis spaltegulv	Søer, golde og drægtige	÷	399	369	92,5
Farestald 1	Kassestier, delvis fastgulv	Søer, diegivende	÷	659	595	90,3
Farestald 2	Kassestier, delvis fastgulv	Søer, diegivende	÷	267	259	97,0
Løbestald 1	Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	Søer, golde og drægtige	÷	387	350	90,4
Løbestald 2	Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	Søer, golde og drægtige	÷	18	18	100,0
Poltestald	50-75% fast gulv	Slagtesvin	÷	116	105	90,5
Smågrisestald 1	Toklimastald, delvis spaltegulv	Smågrise	÷	254	236	92,9
Smågrisestald 2	Toklimastald, delvis spaltegulv	Smågrise	÷	985	904	91,8
Babystald 1	Toklimastald, delvis spaltegulv	Smågrise	÷	62	56	90,3
Babystald 2 (ny)	Drænet gulv + spalter (33%/66%)	Smågrise	÷	64	59	92,2
I alt				3.651	3.358	

Tabel 5. Staldtyper, miljøteknologi, dyrehold og produktionsareal i nudrift og 8 års drift.

Staldafsnit	8 års drift			Tilladt nudrift		
	Staldafsnit, staldtype og dyretype	Staldstørrelse* (m ²)	Produktionsareal (m ²)	Staldafsnit, staldtype og dyretype	Staldstørrelse* (m ²)	Produktionsareal (m ²)
Drægtighedsstald 1	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	224	209	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	224	209
Drægtighedsstald 2	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	216	198	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	216	198
Drægtighedsstald 3	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	399	369	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	399	369
Farestald 1	Søer, diegivende, Kassestier, delvis	659	595	Søer, diegivende, Kassestier, delvis	659	595

	spaltegulv			spaltegulv		
Farestald 2	Søer, diegivende, Kassestier, delvis spaltegulv	267	259	Søer, diegivende, Kassestier, delvis spaltegulv	267	259
Løbestald 1	Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	387	350	Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	387	350
Løbestald 2	Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	18	18	Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	18	18
Poltestald	Slagtesvin. Delvist spaltegulv, 50-75% fast gulv	116	105	Slagtesvin. Delvist spaltegulv, 50-75% fast gulv	116	105
Smågrisestald 1	Smågrise, Toklimastald, delvis spaltegulv	254	236	Smågrise, Toklimastald, delvis spaltegulv	254	236
Smågrisestald 2	Smågrise, Toklimastald, delvis spaltegulv	985	904	Smågrise, Toklimastald, delvis spaltegulv	985	904
Babystald 1	Smågrise, Toklimastald, delvis spaltegulv	62	56	Smågrise, Toklimastald, delvis spaltegulv	62	56
	I alt	3.587	3.299		3.587	3.299

*Tal for staldstørrelse er angivet som indsendt i bilag til ansøgning. Disse afviger fra tal i den elektroniske ansøgning, men tallene i bilaget anses for mere præcise. Tallene for produktionsareal, som er det betydende i ansøgningen, er ens i bilaget og i den elektroniske ansøgning.

Kommunens vurdering

Bornholms Regionskommune vurderer, at ansøger på tilfredsstillende vis har redegjort for produktionsarealet, og at produktionsareal samt dyretype angivet for eksisterende stalde er i overensstemmelse med lovlig nudrift.

Der gøres opmærksom på, at på arealer, hvor der kortvarigt er dyr, men som ikke medregnes som produktionsareal, skal der i henhold til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen foretages effektiv rengøring efter endt ophold. Dette gælder på Skovsholm udleveringsområde/rampe og drivgange. Rengøring skal foretages senest 12 timer efter, at dyrene har forladt arealet (hvis dyrene dagligt har adgang på arealet, skal rengøring dog ske senest efter 4 timer).

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. produktionsareal, stalddtype og dyretype. Der er endvidere stillet vilkår om, at stalden skal være indrettet med 50-75% fast gulv som ammoniakreducerende teknologi.

4.2 Produktion, opbevaring og håndtering af husdyrgødning

Beskrivelse

På Skovsholm forefindes 4 gyllebeholdere samt en fortank (20 m³). En mindre ældre beholder (gyllebeholder 1) er taget ud af drift. I ansøgt drift får mindst en beholder teltoverdækning. Beholderne er tilmeldt beholderkontrol. Der føres journal over spredning af gødning på markerne i form af mark- og gødningsplan.

Table 6. Data om gyllebeholdere til rådighed for produktionen på Skovsholm

Lager	Kapacitet (m ³)	Overfladeareal (m ²)	Overdækning
Gyllebeholder 1 (ikke i drift)	-	(252)	Flydelag
Gyllebeholder 2	1.200	252	Flydelag
Gyllebeholder 3	1.500	364	Flydelag
Gyllebeholder 4	1.500	364	Teltoverdækning
I alt	4.200	980	

Den samlede opbevaringskapacitet til rådighed for produktionen på Skovsholm udgør således i alt ca. 4.200 m³ i ansøgt drift.

Den samlede gødningsproduktion på Skovsholm ligger på ca. 5.700 tons pr. år inkl. normtal for regnvand og vaskevand.

Den samlede kapacitet i gyllebeholderne svarer i alt til ca. 8,7 måneders opbevaring. Udover gyllebeholderne er der en fortank på 20 m³ samt kapacitet til min. 100 m³ i gyllekanalerne. Dermed kan kravet om min. 9 måneders opbevaringskapacitet opfyldes.

I ansøgt drift øges kapaciteten med overdækning af en gyllebeholder. Hermed kan regnvand kan fraregnes, svarende til ca. 180 m³.

Kravet i husdyrgødningsbekendtgørelsen om min. 9 måneders opbevaring er således opfyldt.

Gødningsproduktionen opgøres årligt i forbindelse med udarbejdelse af gødningsregnskabet.

BAT husdyrgødning

- Tankene tømmes ca. en gang årligt for inspektion og vedligeholdelse
- Gyllen omrøres kun forud for udkørsel/afhentning af gylle
- Tankene er tilmeldt de lovpligtige regelmæssige eftersyn.
- Husdyrgødning udbringes i henhold til Husdyrgødningsbekendtgørelsen

BAT ifølge referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker (BREF) er, at gyllebeholderne er en fast tank, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger, og at tanken tømmes ca. 1 gang årligt for inspektion og evt. reparationer. Hertil kommer at omrøring minimeres samt at flydelag lag sikres/ etablering af teltoverdækning. BAT omfatter endvidere sikring af tilstrækkelig opbevaringskapacitet og udbringning i henhold til Husdyrgødningsbekendtgørelsen. De valgte tiltag på ejendommen opfylder derfor BAT for opbevaring og udbringning af husdyrgødning.

Kommunens vurdering

Det er regionskommunens vurdering, at der på tilfredsstillende vis er redegjort for opbevaringskapaciteten på Skovholm og sikret, at der kan opbevares op til 9 måneders gødningsproduktion på bedriften.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. opbevaring af husdyrgødning.

5 RESSOURCEFORBRUG

I dette afsnit beskrives og vurderes det nuværende og forventede årsforbrug samt håndteringen af ressourcerne foder, vand og energi m.m. Tiltag til fremme af ressourceudnyttelsen er desuden behandlet.

5.1 Foder og foderopbevaring

Beskrivelse

Foder opbevares i foderrum og lagerbygning. Der foretages ingen ændringer i ansøgt drift.

De to stålsiloer mod øst anvendes ikke i forbindelse griseproduktionen. Der anvendes i stedet foder- og opbevaringsfaciliteter på ansøgers, Frank Harrekildes anden ejendom. I perioder anvendes fuldfoderblandinger.

Det årlige foderforbrug ligger på ca. 1.500 tons. Foderet bliver udfodret som tørfoder. Der anvendes fasefodring med forskellige blandinger til søer og smågrise.

Foderplaner/foderstrategi revideres årligt eller efter behov for at sikre at den mest optimale fodring. Foderforbruget registreres løbende og opgøres 4 gange årligt i forbindelse med udarbejdelse af effektivitetskontrol. Foderets indhold af råprotein og fosfor følger de gældende normer.

BAT

Med den nye husdyrbruglov indføres stipladsmodellen. I stipladsmodellen inddrages den nyeste faglige viden om ammoniakfordampning (emission) fra gødningsoverfladerne, da ammoniakemissionen i højere grad afhænger af produktionsarealets størrelse end af det årligt producerede antal dyr. Dermed er ammoniakemissionen fra en stald relativt konstant uanset produktivtetsudsving. Stipladsmodellen anvendes både i forhold til fast og flydende gødning, og også lugtemissionerne fastsættes med udgangspunkt i overfladearealerne. Der indgår tillige en model for emissioner fra gødningslagre baseret på beholderens overfladeareal. Emissionsfaktorer, der tidligere blev beregnet med udgangspunkt i antallet af dyr og dyrenes vægt eller ydelse, bliver i stipladsmodellen i stedet for fastsat som en emission pr. m² produktionsareal pr. år for forskellige staldtyper, dyretyper og evt. miljøteknologi samt for overfladeareal og gødningstype for opbevaringsanlæg til husdyrgødning. Dermed er den fodringsmæssige styring allerede indarbejdet i husdyrbrugloven, hvorfor dette ikke vil blive gennemgået yderligere.

Kommunens vurdering

Bornholms Regionskommune vurderer, at foderhåndtering som beskrevet ikke vil give anledning til en væsentlig miljøpåvirkning.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår vedr. foder og foderopbevaring.

5.2 Vand

Beskrivelse

Ejendommen vandforsyning er offentlig. Der foretages ingen ændringer i ansøgt drift.

Hovedparten af vandforbruget går til drikkevand til dyrene, mens den resterende del går til vask af staldanlæg og til overbrusning. Vandforbruget opgøres en gang årligt.

Det årlige vandforbrug ligger på ca. 6.500 m³.

Drikkesystemerne i staldene er udviklet, så vandspild undgås eller mindskes. Overbrusning anvendes til køling i varme perioder. Hyppighed og varighed af overbrusningen afpasses løbende til temperaturen. Staldene iblødsættes inden vask foretages med højtryksrensere. Vandforbruget vil følges løbende med henblik på at identificere eventuelle defekter og forebygge spild.

BAT

Ejendommens vandforbrug går primært til drikkevand og her vil en besparelse være i modstrid med dyrevelfærd. BAT ifølge referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker (BREF) er anvendelse højtryksrensning til vask af stalde, og valg af udstyr, der er tilpasset den aktuelle dyretype, placering af drikkenipler er placeret over trug. De valgte tiltag på ejendommen opfylder derfor BAT for vandforbrug.

Kommunens vurdering

Bornholms Regionskommune vurderer, at husdyrbruget med de beskrevne tiltag lever op til BAT i forhold til god effektiv vandudnyttelse. Bornholms Regionskommune vurderer, at der ikke vil være en væsentlig påvirkning af omgivelserne ved den beskrevne vandanvendelse.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår vedr. vandforbrug på ejendommen.

5.3 Energi

Beskrivelse

Der anvendes energi til ventilation, belysning, varmelamper, fodring, pumpning af gylle. Ventilation er den væsentligste post i forhold til elforbrug. Der foretages ingen ændringer i ansøgt drift.

Det årlige energiforbrug ligger på ca. 330.000 kWh. Der anvendes olie til varmekanon i forbindelse med udtørring af stald efter vask i vinterperioden. Forbruget er på ca. 1.000 l pr. år.

Elforbruget opgøres en gang årligt.

Ventilationsanlægget bliver dimensioneret efter staldenes belægningsgrad og styret automatisk efter temperaturen. Anlægget rengøres og efterses inden indsættelse af et nyt hold grise for at sikre et minimalt energiforbrug og optimal ydelse. Ved strømsvigt eller forhøjede temperaturer i stalden aktiveres nød opluk og der gives en alarm.

Ventilationen er delvist udskiftet med nyeste type lavenergi. Ved behov for udskiftning af ventilatorer opsættes lavenergitypen. Al belysning er energibesparende LED.

Energibesparende foranstaltninger (BAT)

BAT er ifølge referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker (BREF) etablering af lavenergibelysning, eftersyn og rengøring af ventilatorer, temperaturstyring og brug af varmepumpe. De valgte tiltag på ejendommen opfylder derfor BAT for elforbrug.

Kommunens vurdering

Bornholms Regionskommune vurderer, at husdyrbruget med de beskrevne tiltag lever op til BAT i forhold til effektiv energiudnyttelse.

Bornholms Regionskommune vurderer, at der ikke vil være en væsentlig påvirkning af omgivelserne ved den beskrevne energianvendelse.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår vedr. energi.

5.4 Diverse hjælpestoffer

Beskrivelse

Der opbevares olie til brug til udtørring af staldene efter vask. Olietank er placeret i mellemgang. Tanken er placeret på fastbund uden afløb.

Rengørings- og desinfektionsmidler opbevares ved forrum og på lager.

Veterinærmedicin opbevares ved forrum og i mellemgang.

Ejer driver markdrift fra ejendommen. Der forefindes diselolietanke i og ved maskinhaller. Tankene er på fastbund og uden afløb.

Kommunens vurdering

For at beskytte jord og grundvand stiller Bornholms Regionskommune vilkår om opbevaring af olieprodukter. Ud fra den beskrevne håndtering og det beskedne forbrug af de nævnte hjælpestoffer vurderer kommunen, at der ved overholdelse af vilkåret og de generelle regler for brug og opbevaring ikke vil være væsentlig risiko for forurening forårsaget af anvendelsen.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. oplag af olieprodukter.

6 RESTSTOFFER

I dette kapitel beskrives og vurderes de forventede reststoffer fra produktionen i form af spildevand og affald.

6.1 Spildevand - herunder restvand og tagvand

Beskrivelse

Der er indrettet toilet og bad i forbindelse med forrum. Spildevandet herfra ledes til tømmetank.

Staldene er opdelt i sektioner, der vaskes efter hvert hold grise. Rengøringen omfatter ventilationsanlæg etc. Al vand fra rengøring af stalde ledes til gyllebeholder.

Den årlige spildevandsmængde fra produktionen anslås til ca. 500 m³.

Kommunens vurdering

Spildevand fra rengøring af stalde og lignende skal ledes til samletank eller gyllesystem og skal anvendes i henhold til reglerne i bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.

Bornholms Regionskommune vurderer, at den beskrevne spildevandshåndtering ikke vil medføre væsentlig miljøpåvirkning.

Bornholms Regionskommune bemærker, at hvis der foretages ændringer i afløbsforholdene for tag- og overfladevand, skal der indhentes accept fra spildevandsmyndigheden.

Bornholms Regionskommune vurderer, at husdyrbruget med de beskrevne tiltag lever op til BAT i forhold til emissioner fra spildevand.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår vedr. produktion og håndtering af spildevand.

6.2 Affald

Beskrivelse

Alt affald bortskaffes efter BOFA's affaldsregulativ. Medicinrester samt evt. kemikalieaffald bortskaffes efter anvisning på etiket/produktblad.

Døde dyr afhentes til destruktion af DAKA Denmark A/S, Buldregårdsvej 2, 3700 Rønne. Dødeligheden forventes at ville ligge på ca. 10% blandt søerne og 2,5% blandt smågrisene.

Afhentningspladsen er i nudrift placeret i forbindelse med privatvej ca. 140 m syd for staldanlægget. Her er der etableret en plads indrettet efter de gældende regler på området. Stedet er ikke synligt fra offentlig vej.

Kommunens vurdering

Alt affald bortskaffes efter BOFA's affaldsregulativ. Medicinrester samt eventuelt olie- og kemikalieaffald bortskaffes efter anvisning på etiket/produktblad.

Døde dyr afhentes til destruktion af DAKA Denmark A/S, Buldregårdsvej 2, 3700 Rønne

Afhentningspladsen er indrettet efter de gældende regler på området. De døde dyr placeres i en lukket container eller ligger på spalter og er afskærmede, så de ikke er tilgængelige for dyr eller fugle. Pladsen er placeret tilbagetrasket i forbindelse med indkørsel til staldanlægget.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår om, at bygningernes omgivelser skal holdes fri for affald og om bortskaffelse og dokumentation for aflevering.

7 GENER FRA HUSDYRBRUGET

I dette afsnit beskrives og vurderes de mulige gener for husdyrbrugets omgivelser ved forekomst af lugt, støj, støv, lys, skadedyr og transporter forårsaget af virksomhedens aktiviteter.

7.1 Lugt









Beskrivelse

Lugt fra staldanlægget øges i ansøgt drift ved ibrugtagning af klimacontainer som babystald. Der er tale om en begrænset merudledning af lugt pga. det begrænsede produktionsareal i containeren.

I ansøgningsskemaet er der foretaget beregninger, der viser, at de krævede lugtgenæfstande mellem staldene og til nærmeste enkeltbeboelse, byzone og nærmeste samlede bebyggelse og lokalplan overholdes.

Beregninger foretaget i ansøgningsskemaet ses i nedenstående tabel.

Tabel 7. Resultat af lugtberegning fra ansøgningsskemaet i husdyrgodkendelse.dk

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand	Vægtet gennemsnits- afstand	Genekriterie overholdt
Aarsdale Kirkevej 2 	0	FMK	165	165	472	Ja
Aarsdale Kirkevej 5 	0	FMK	165	165	443,8	Ja
Grisby 	0	NY	323,4	323,4	1087,6	Ja
Kommuneplan Bakkerne 	0	NY	323,4	323,4	838,4	Ja
Lokalplan Sommerhusområde Frennebakken 	0	NY	323,4	323,4	1883,6	Ja
Nørremarksvej 1 	0	FMK	293,3	293,3	3935,6	Ja
Sommerhusområde Svaneke 	0	FMK	521,8	521,8	2050	Ja
Aarsdale 	0	FMK	521,8	521,8	820,1	Ja

Enkeltbeboelser er ejendomme uden landbrugspligt og som ikke ejes af ansøger. Der er beregnet til nærmeste enkeltbeboelser til staldanlægget.

Til nærmeste enkeltbeboelse skal der være min. 165 m. Nærmeste enkeltbeboelse er Aarsdale Kirkevej 5 placeret ca. 443 m fra lugtcentrum. Lugtgenkravet er dermed opfyldt til beboelsen.

Til nærmeste samlede bebyggelse eller lokalplan i landzone skal der være minimum ca. 293 m beregnet efter FMK og ca. 323 m beregnet efter NY lugtmodel. Geneafstanden beregnes efter både Miljøstyrelsens lugtmodel "NY" og efter FMK-modellen og det er den længste af to geneafstande er afgørende. Nærmeste samlede bebyggelse er ved Grisby ca. 1.087 m fra lugtcentrum. Nærmeste lokalplan er et sommerhusområde – Frennebakken placeret ca. 1,9 km fra lugtcentrum. Nærmeste lokalplan er Bakkerne ved Aarsdale ca. 838 m fra lugtcentrum. Lugtgenkravet til samlet bebyggelse/lokalplan er dermed opfyldt.

Nærmeste byzone eller fremtidige byzone er Aarsdale. Afstanden fra lugtcentrum til byzonegrænsen skal være minimum ca. 522 m, og den beregnede afstand fra lugtcentrum til grænsen for byzonen er ca. 820 m. Nærmeste sommerhusområde er ved Svaneke med en beregnet afstand på ca. 2,05 km. Lugtgenkravet til byzone og sommerhusområde.

Der er ikke placeret andre husdyrbrug indenfor 100 m fra enkeltbeboelsen og 300 m fra byzone og der skal derfor ikke indregnes en kumulativ effekt.

Figur 5. Beliggenhed af de nærmeste enkeltboliger, samlet bebyggelse og byzone.



Ansøger oplyser, at svineri i stierne søges elimineret ved optimal styring af ventilationsanlæg og brug af overbrusningsanlæg. Hvis der forekommer svineri i stier med fast gulv, skrubes de rene med henblik på at sikre lavest mulige ammoniak- og lugtemission.

Kommunens vurderinger

Geneafstanden måles fra et vægtet lugtcentrum på husdyrbruget (typisk centrum af staldanlægget) og til nærmeste punkt hos naboen eller på zonegrænsen.

Som det fremgår af tabel 7 overholder den ansøgte produktion lovens minimumskrav til lugtgeneafstande i forhold til de angivne områdetyper. Kommunen vurderer på baggrund af ovenstående, at lugt fra staldene ikke vil give væsentlige gener for naboerne.

Kommunen vurderer dog, at hvis der skulle opstå væsentlige lugtgener hos naboer, som ikke kunne forudses på baggrund af lugtgenekriterierne, skal der være mulighed for at løse problemet, og der er stillet vilkår herom.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår om at holde god staldhygiejne i tilfælde af væsentlige lugtgener.

7.2 Støj og rystelser

Beskrivelse

Vedvarende støj kan forekomme fra ventilationsanlægget. Ventilatorer udskiftes løbende til nye støjsvage motorer.

Regelmæssig kontrol, rengøring og vedligeholdelse af ventilatorerne vil mindske unødigt støj.

Foder fremstilles ikke på ejendommen.

Periodisk støj kan forekomme ved pumpning af gylle samt ved transport til og fra ejendommen.

Transport med køretøjer til og fra ejendommen vil kunne give anledning til kortvarige støjgener. Dette vil være den primære støjkilde for naboer. Støj fra transport forekommer kun få gange dagligt og i korte perioder hovedsageligt inden for normal arbejdstid.

Se yderligere beskrivelse af transport til og fra ejendommen i afsnit om transport.

Kommunens vurdering

Bornholms Regionskommune forudsætter, at anlægget på Skovsholm overholder Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser. Støjvilkårene omfatter al støj fra landbrugsdrift på ejendommens bygningsparcel, men ikke støj fra f.eks. markdriften.

Det vurderes, at støj fra ejendommen ikke er eller forventes at blive et problem for de omkringboende og forbi-passerende. Der vil dog kunne forekomme støj fra transport. Trafikken til og fra Skovholms går ad Aarsdale kirkevej, og forekommer primært inden for normal arbejdstid.

Der er ikke foretaget støjberegninger, idet de nærmeste nabobeboelser ligger så langt fra ejendommen, at der ikke vurderes at kunne opstå væsentlige støjgener, når de stillede vilkår overholdes.

Produktionen forventes ikke at give anledning til rystelser, som kan være til gene for omgivelserne.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. støjgrænser og eventuel måling af støjniveauet. Der er ikke stillet vilkår vedr. rystelser.

7.3 Støv

Beskrivelse

Der vil ikke forekomme væsentlige støvgener fra håndtering af foder, idet det foregår i et lukket system.

Der kan forekomme lokale støvgener i forbindelse med tildeling af strøelse i staldene. Støv fra skimmelsvampe modvirkes på Skovsholm ved at opbevare strøelsen på fast bund, indendørs og tørt.

Der foretages ingen ændringer i ansøgt drift.

Kommunens vurdering

Bornholms Regionskommune vurderer, at der ikke vil forekomme væsentlig støvudvikling i forbindelse med produktionen. Egentlig risiko for støvgener i forbindelse med produktionen vurderes kun at forekomme ved kørsel omkring ejendommens bygninger i tørre perioder, og det vurderes således generelt, at støv kun vil give anledning til meget lokal støvudvikling.

Der stilles dog et vilkår om støvgener, så alle aktiviteter på ejendommen herunder transport kan planlægges således, at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. støvgener.

7.4 Lys

Beskrivelse

Der kan der være lys i enkelte sostalde i op til 14-16 timer pr. dag. Dette af hensyn til søernes reproduktion.

I øvrige staldafsnit vil lyset være tændt indenfor normal arbejdstid samt i det nødvendige tidsrum for at sikre den lovpligtige lysmængde til dyrene i min. 8 timer pr. dag.

Der er udendørsbelysning ved forrum.

Der sker ingen ændringer i forhold til nudrift.

Skovsholm ligger med mere end 400 m's afstand til nabobeboelser. Ansøger mener derfor, at belysningen på ejendommen ikke vil give anledning til gene for naboerne.

Kommunens vurdering

Bornholms Regionskommune vurderer, at den beskrevne anvendelse af lys i og omkring staldene ikke vil medføre gener for omkringboende eller forbipasserende pga. afstanden. For at sikre, at eventuelle gener for omkringboende begrænses, stilles der dog vilkår vedrørende lysgener.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. lys.

7.5 Fluer og skadedyr

Beskrivelse

Der tilstræbes på ejendommen en god orden, staldhygiejne og gødningshåndtering, så risikoen for gener foranlediget af fluer, rotter og mus forebygges og begrænses.

Generelt vil ejendommen blive renholdt, herunder vil foderspild, gammelt foder og frasorteret foder blive fjernet fra foderkrybber, fodergange, lagre osv. Endvidere vil der blive foretaget rengøring ved højtryksrensning.

Vegetation langs fodmurene på driftsbygningerne fjernes. Huller og rørgennemføringer repareres med net og beton. Døre og porte holdes lukkede. De generelle retningslinjer for bekæmpelse af skadedyr i henhold til statens skadedyrsbekæmpelse følges.

Der foretages faste rutiner vedrørende fluebekæmpelse. Der bruges rovfluer og ved behov kan der anvendes kemisk fluebekæmpelse.

I relation til rottebekæmpelse er der en fast aftale med firmaet Ewers.

Kommunens vurdering

Bornholms Regionskommune vurderer, at der på tilfredsstillende vis er redegjort for, hvorledes forekomst af fluer og rotter m.m. vil blive forebygget og eventuelt bekæmpet, således at gener heraf undgås. Endvidere er det kommunens vurdering, at følges vilkårene i denne tilladelse, burde der ikke opstå væsentlige fluegener eller problemer med rotter. For at sikre at eventuelle gener for omkringboende begrænses, stilles der dog vilkår vedrørende skadedyrsbekæmpelse.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. fluebekæmpelse og rottesikring.

7.6 Transport

Beskrivelse

Der sker ingen ændringer i ansøgt drift.

Der er ikke intern transport på Skovsholm. Der flyttes ikke dyr mellem staldafsnit og foder transporteres i et lukket system.

Der er transport til og fra Skovsholm i form af levering af foder til ejendommen, transport af smågrise fra ejendommen og levering af polte til ejendommen, afhentning af dyr til slagteri og til destruktion samt transport af gylle til udbringning.

Transport foregår primært inden for normal arbejdstid.

Der transporteres et læs smågrise fra ejendommen hver uge. Polte indkøbes 4-5 gange pr. år. Søer leveres til slagteri hver 2.-3. uge. Transporterne sker med lastbil i tidsrummet fra kl. 6 til 16.

Der vil blive afhentet døde dyr ca. 2 gange pr. uge, dette udgør ca. 100 transporter årligt, normalt mellem kl. 8 og 16.

Der køres foder til ejendommen. Disse transporter forventes at udgøre ca. 150 læs pr. år.

Øvrige transporter herunder strøelse og rengøringsmidler udgør 3 transporter pr. år.

Udbringning af gylle udgør ca. 230 læs pr. år.

Opgørelse af transporter på Skovsholm kan ses i tabellen herunder.

Tabel 8. Opgørelse af forventede antal årlige transporter til og fra Skovsholm.

Type transport	Transport ansøgt drift antal læs/år
Dyr til ejendommen	5
Dyr fra ejendommen	72
Afhentning af døde dyr til DAKA	100
Foder	150
Gylle	230
Øvrige	3
Total	560

Kommunens vurdering

Det er kommunens vurdering, at ind- og udkørsel til husdyrbruget til og fra Skovsholm, som sker ad egen privatvej og primært inden for normal arbejdstid, kan ske uden at give anledning til gener for omkringboende. Selve belastningen af det lokale vejnet reguleres af den relevante vejlovgivning, mens færdsel på offentlig vej reguleres af færdselsloven og håndhæves af politiet. Der er ikke stillet vilkår i forhold til transport.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår vedr. transport.

8 AMMONIAKTAB OG NATURPÅVIRKNING

I dette afsnit beskrives ammoniakemissionen fra husdyrbruget og opfyldelsen af BAT-krav, og det vurderes, i hvor høj grad ammoniakemissionen påvirker beskyttet natur og sårbare arter.

8.1 Ammoniakemission og BAT-krav

Beskrivelse

I ansøgningskemaet er der foretaget beregninger af ammoniakemissionen fra staldanlæg og lagre i nudrift/8-årsdrift og ansøgt drift. For hvert staldafsnit er ammoniakemissionen beregnet ved at gange størrelsen af produktionsarealet med emissionsfaktoren for den pågældende dyretype og staldsystem. Tilsvarende beregnes emissionen fra gylleopbevaring ved at gange det ansøgte overfladeareal for gyllebeholdere med en emissionsfaktor for typen af gødning.

Tabel 9. Opgørelse af ammoniakemissionen fra stalde og lagre på Skovsholm

Ammoniakemission fra husdyranlægget (kg NH ₃ -N/år)				
Drift	Staldafsnit	Lagre	I alt	Meremission efter udvidelse
Ansøgt drift	2.860,8	319,1	3.179,9	-2,0 (nudrift) -102,9 (8-års drift)
Lovlig nudrift	2.790,0	391,9	3.181,9	-
8-års drift	2.790,0	492,8	3.282,8	-

BAT-krav

Husdyrbrug med en emission på over 750 kg NH₃-N pr. år skal reducere ammoniakemissionen til et niveau svarende til emissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT).

Den maksimale emission ved anvendelse af BAT beregnes for hvert staldafsnit for sig ud fra de enkelte produktionsarealers størrelse i m² og emissionsfaktoren for den pågældende dyretype og staldsystemtype. Der sondres mellem nye (og renoverede) stalde, hvor kravet beregnes ud fra ét sæt emissionsfaktorer, og eksisterende stalde, hvor kravet beregnes ud fra et andet sæt faktorer eller ud fra vilkår i tidligere godkendelser om eksisterende teknologi.

Der er ikke tidligere fastsat krav til BAT for produktionen på Skovsholm. Der har ikke været anvendt teknologier i de øvrige staldafsnit og der foretages ingen ændringer af disse. Derfor beregnes emissionsfaktorer ud fra for eksisterende staldafsnit. Den nye babystald er indsat som nyt (inkl. renoveret) staldafsnit. For gyllebeholdere beregnes BAT ud fra eksisterende opbevaringsanlæg.

Der er ikke et selvstændigt BAT-krav for gødningsopbevaringsanlæg. I beregningen af BAT-kravet for husdyrbruget indgår opbevaringsanlæg således med en emission svarende til den beregnede reelle emission.

Samlet BAT-krav inkl. krav til gødningslagre er opgjort i tabel 10.

Tabel 10. Vejledende BAT-krav ved ansøgt drift

Staldafsnit	Dyretype Staldsystem/gødningstype	Forudsætning	Produktionsareal (m ²)	BAT-krav/m ² (kg NH ₃ -N)	BAT-krav (kg NH ₃ -N)
Drægtighedsstald 1	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit	209	1,20	250,8
Drægtighedsstald 2	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit	198	1,20	237,6
Drægtighedsstald 3	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit	369	1,20	442,8
Farestald 1	Søer, diegivende, Kassestier, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit	595	0,66	392,7
Farestald 2	Søer, diegivende, Kassestier, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit	259	0,66	170,9
Løbestald 1	Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit	350	1,30	455,0
Løbestald 2	Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit	18	1,30	23,4
Poltestald	Slagtesvin. Delvist spaltegulv, 50-75% fast gulv	Eksisterende staldafsnit	105	1,40	147,0
Smågrisestald 1	Smågrise, Toklimastald, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit	236	0,56	31,4
Smågrisestald 2	Smågrise, Toklimastald, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit	904	0,56	132,2
Babystald 1	Smågrise, Toklimastald, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit	56	0,56	506,2
Babystald 2 (ny)	Smågrise. Drænet gulv + spalter (50% / 50%)	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	59	0,58	34,2
Gyllebeholder 2	Flydende gødning	Eksisterende gødningsopbevaringsanlæg	252	0,40	100,9
Gyllebeholder 3	Flydende gødning	Eksisterende gødningsopbevaringsanlæg	364	0,40	145,5
Gyllebeholder 4	Flydende gødning	Eksisterende gødningsopbevaringsanlæg	364	0,40	145,5
I alt			3.358 + 980		2.824,2 + 391,9 = 3.216,1

BAT-kravet beregnes til 3.216 kg NH₃-N pr. år og den faktiske emission er 3.180, idet den ene gyllebeholder overdækkes.

Kommunens vurdering

Idet der er tale om et husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr år, skal emissionen reduceres til et niveau svarende til emissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT).

BAT-krav for de eksisterende stalde er ikke fastsat i tidligere godkendelser.

Den ansøgte produktion medfører en emission som ligger 36 kg NH₃-N lavere med det beregnede BAT-krav, idet den ene gyllebeholder overdækkes med telt. Det ansøgte husdyrbrug overholder således det vejledende BAT-niveau.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. ammoniak omkring, at stalderne skal være indrette i overensstemmelse med vilkår 2.3.3 pkt. 6, og gylletank og fortank skal være indrettet i overensstemmelse med vilkår 2.3.4 pkt. 10-16.

8.2 Ammoniakdeposition til naturområder

Beskrivelse

Ammoniakemissionen fra produktionen på Skovsholm bevirker, at omkringliggende arealer påvirkes med nedfald af ammoniak. Den samlede ammoniakemissionen fra det samlede anlæg reduceres i ansøgt drift i forhold til nudrift og 8 års-drift.

I ansøgningssystemet er der foretaget beregning af denne ammoniakdeposition til beskyttede naturområder og potentielt ammoniakfølsomme skove samt beskyttede søer i området. Beliggenheden af beregningspunkterne tættest på anlægget fremgår af kortet i figur 6.

Resultatet af beregningen af ammoniakdeposition i de angivne punkter i ansøgt drift kan ses i tabellen.

Tabellen viser de beregnede værdier for den totale ammoniakdeposition fra husdyrbrugets stalde og lagre, og for merdepositionen, der er den ekstra ammoniakdeposition, som den ansøgte produktion forårsager i forhold til henholdsvis nudrift og driften 8 år før ansøgningstidspunktet (8-års-driften).

Figur 6. Beregningspunkter for ammoniak i området omkring Skovsholm
(Kategori 1 habitatnatur placeret i habitatområde er ikke medtaget på kortet).



Tabel 11. Beregningspunkter for ammoniak i området omkring Skovsholm.

Naturtyper	Målepunkt	Totaldeposition (kg NH ₃ -N/år)	Merdeposition Nudrift (kg NH ₃ -N/år)	Merdeposition 8-års drift (kg NH ₃ -N/år)
Kategori 1-natur	Overdrev	0,0	0,0	0,0
	Habitatnatur	0,0	0,0	0,0
Kategori 2-natur	Overdrev	0,1-0,3	0,0	0,0
Kategori 3-natur	Overdrev	0,2	0,0	0,0
	Mose	0,2	0,0	0,0
	Skov tilgroet lysåben	0,2-0,3	0,0	0,0
	Skov gammel skovjordbund	0,7-1,0	0,0	0,0
Anden natur	Søer	0,1-0,5	0,0	0,0
	Eng	0,2	0,0	0,0
	Strandeng	0,3	0,0	0,0
	Beskyttet vandløb	2,8	0,0	-0,1

*) Alle beregningspunkter kan ses uspecificeret i bilag 4.

Kommunens vurdering

De ammoniakfølsomme naturområder opdeles i kategori 1-natur, kategori 2-natur og kategori 3-natur. Beskyttelsesniveauet for kategori 1-natur og kategori 2-natur omfatter en forbudszone på 10 m, hvor der ikke må etableres, udvides eller foretages ændringer af stalde eller gødningsopbevaringsanlæg, samt krav til den tilladte totaldeposition. Beskyttelsesniveauet for kategori 3-natur kan efter en konkret vurdering være et krav om en maksimal merdeposition. Kravene er fastsat i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen og er gengivet i boksen nedenfor.

Totaldepositionen er den ammoniakdeposition, som stammer fra husdyrbrugets stalde og lagre - både fra den eksisterende og den ansøgte drift. Merdepositionen er den ekstra ammoniakdeposition, som den ansøgte drift forårsager. Merdepositionen skal beregnes ud fra alle etableringer, udvidelser eller ændringer foretaget siden 2007 (8-års driften).

Kategorisering og beskyttelsesniveau for naturtyper

Kategori 1-natur

Ammoniakfølsomme naturtyper i Natura 2000-områder, hvor et enkelt husdyrbrug maksimalt må totalbelaste med 0,2-0,7 kg N/ha/år afhængigt af beliggenheden af andre husdyrbrug i nærheden*.

Kategori 2-natur

Nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper uden for Natura 2000-områder: højmoser, lobeliesøer, heder større end 10 ha og overdrev større end 2,5 ha. Et husdyrbrug må totalbelaste med maksimalt 1,0 kg N/ha/år.

Kategori 3-natur

Anden ammoniakfølsom natur (moser samt mindre heder og overdrev) og ammoniakfølsomme skove. Ved disse naturtyper kan kommunen ud fra en konkret vurdering stille krav om en

maksimal merdeposition på 1,0 kg N/ha/år.

**0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug; 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug og 0,7 kg N/ha/år ved 0 husdyrbrug.*

Kategori 1-natur

Der er ca. 1,8 km fra Skovsholm til nærmeste Natura 2000-område og 2,1 km til nærmeste kategori 1-natur. Nærmeste Natura 2000-område er habitatområde H162 Almindingen, Ølene og Paradisbakkerne. Depositionen på området fra Skovsholm er beregnet til 0,0 kg N/ha/år i totaldeposition. Det fastsatte krav til maksimal deposition af ammoniak er derfor overholdt.

Kategori 2-natur

Kravet til maksimal totaldeposition til kategori 2-natur er 1 kg N/ha/år. Nærmeste kategori 2-naturareal er et overdrev beliggende ca. 781 m nordøst for Skovsholm, hvortil der beregnes en totaldeposition fra Skovsholm på 0,2 kg N/ha/år. Idet produktionen på Skovsholm således påvirker kategori 2-naturarealer med en totaldeposition under 1 kg N/ha/år, er det fastsatte krav til maksimal deposition af ammoniak til kategori 2-natur overholdt.

Kategori 3-natur

For kategori 3-naturtyper skal kommunen foretage en konkret vurdering og kan på den baggrund i særlige tilfælde fastsætte vilkår med henblik på opfyldelse af krav om maksimal merdeposition af ammoniak. Ved særlige tilfælde forstås en væsentlig miljøpåvirkning af særlige regionale eller lokale beskyttelsesinteresser. Kravet må dog ikke være under en maksimal merdeposition på 1,0 kg N/ha/år.

Nærmeste kategori 3-natur er en skov med gammel skovjordbund placeret ca. 259 m nordvest for staldanlægget. Merdepositionen til skoven er 0,0 kg N/ha/år i forhold til nudrift og til 8-års drift.

Anden natur

Der er beregnet ammoniakdeposition til en eng placeret ca. 575 m mod nord samt en strandeng placeret ca. 813 m mod øst. Til områderne beregnes en merdeposition på 0,0 kg N/ha/år i forhold til nudrift og til 8-års drift.

Der er beregnet ammoniakdeposition til de nærmeste søer omkring Skovsholm. Den nærmeste er placeret ca. 273 m fra staldanlægget. Til søen beregnes en merdeposition på 0,0 kg N/ha/år i forhold til nudrift og til 8-års drift.

De fleste søer og vandhuller beliggende i eller ved landbrugsarealer er næringsrige søer, som der ikke er fastsat tålegrænser for. Mange søer og vandhuller er eutrofieret som følge af næringstilførsel fra andre kilder end ammoniakdeposition.

Påvirkning af Natura 2000-områder

Skovsholm er beliggende ca. 1,8 km fra nærmeste Natura 2000-område N186 Almindingen, Ølene og Paradisbakkerne. Som det fremgår af tabellen, er ammoniakpåvirkningen til området placeret i på Natura 2000-området beregnet til 0,0 kg N/ha/år.

Påvirkning af arter med særlige beskyttelseskrav (bilag IV-arter)

EU-landene har vedtaget fælles regler om at beskytte naturen. Habitatdirektivet forpligter medlemslandene til at træffe de nødvendige foranstaltninger til at indføre en streng beskyttelsesordning i det naturlige udbredelsesområde for dyrearter, som står på bilag IV. Beskyttelsen af arterne handler blandt andet om at sikre arterne mod at blive efterstræbt (jagt, indsamling, ødelæggelse af æg og yngel). Men medlemslandene skal også sikre, at arternes yngle- og rasteområder ikke beskadiges eller ødelægges. Viden om arternes forekomst og udbredelse opdateres løbende, bl.a. gennem det nationale program for overvågning af vandmiljø og natur (NO-VANA).

Det fremgår af habitatbekendtgørelsens § 10, at der ikke kan gives tilladelse, dispensation, godkendelse m.v., hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV, eller ødelægge de plantearter, som er optaget i habitatdirektivets bilag IV, i alle livsstadier.

Det fremgår af Miljøstyrelsens vejledning om miljøregulering af husdyrhold, at "Kommunen skal derfor altid foretage en vurdering af, om der inden for 300 m fra punktkilden (inden for denne afstand kan en påvirkning henføres til punktkilden) ligger områder, som kan rumme bilag IV-arter (typisk vandhuller, moser eller solåbne græsarealer), og om der er registreret en forekomst af arten."

Inden for 300 m fra produktionsanlægget på Skovsholm ligger ingen søer. Inden for 1000 m af produktionsanlægget på Skovsholm ligger 11 søer, hvoraf der i en sø ca. 960 m nordvest for Skovsholm er der tidligere registreringer om fund af løvfrøer. Derudover er Skovsholm Bæk lokaliseret ca. 170m syd for Skovsholm, som vurderes at kunne udgøre raste- eller yngleområder for Bilag IV-arter.

Bornholms Regionskommune har gennemgået egne data samt registrerede data i de tilgængelige databaser Naturdata (Danmarks Miljøportal), Naturbasen samt Arter.dk. Der er registrering af Bilag IV-arten løvfrø i søen 960 m nordvest for Skovsholm fra 1996 til 1999. Herudover er der ikke registreringer af Bilag IV-arter inden for 1000 m af Skovsholm.

Andre arter omfattet af bilag IV såsom flagermus kan dog have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på arealerne i området omkring anlæg og udbringningsarealer, herunder søer og skove i området.

I ansøgningssystemet er der beregnet ammoniakdeposition til de potentielle levesteder for bilag IV-arter. Depositionen til søerne ved Skovsholm er beskrevet i ovenstående afsnit 8.2. På baggrund heraf er det Bornholms Regionskommunes vurdering, at der ikke sker en væsentlig påvirkning af søerne potentiale som muligt levesteder for Bilag IV-arter. På ovenstående baggrund vurderer Bornholms Regionskommune samlet set, at den ansøgte udvidelse ikke medfører en væsentlig påvirkning af bilag IV-arter eller fører til ødelæggelse eller beskadigelse af yngle- og rasteområder for Bilag IV-arter.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår vedr. ammoniakdeposition til naturarealer.

9 MULIGE DRIFTSFORSTYRRELSER OG UHELD

I dette afsnit beskrives mulige uheld, der kan føre til væsentlig forøget forurening af luft, jord, overflade- og grundvand samt skade på mennesker, dyr og planter i forhold til normal drift. Desuden beskrives foranstaltninger til begrænsning af risici.

Beskrivelse

De mulige risici centrerer sig om forurening af grund- eller overfladevand med gylle, veterinærmedicin, olie.

Mulige uheld med pesticider: Der er risiko for, at pesticider utilsigtet kan komme i overfladevand eller grundvand ved spild, lækage på sprøjte eller emballage, eller ved uheld ved transport. Der opbevares ikke pesticider og kemikalier på Skovsholm.

Mulige uheld med gylleudslip: Der er risiko for udslip af gylle i forbindelse med pumpning af gylle til gylleholder eller ved omlastning til gyllevogn. F.eks. hvis pumpen utilsigtet fortsætter/starter med at pumpe gylle ved overpumpning.

Ved færdselsuheld med gyllevogn kan der opstå lækage.

Endelig er der risiko for gylleudslip, hvis beholderen tæres eller af anden grund ikke er tæt.

Mulige uheld med dieselolie: Lækage på tank og/eller punktforurening hvor påfyldning finder sted.

Mulige uheld med rengøringsmidler: Der er risiko for punktforurening ved spild.

Mulige uheld med veterinær medicin: Der er risiko for punktforurening, hvis veterinærmedicin håndteres lem-fældigt.

Minimering af risiko for uheld

Gylleudslip: Forebygges med opsyn samt anvendelse af sugekran ved påfyldning af gyllevogn. Herudover opmærksomhed ved udkørsel.

Beholdere tilses dagligt. Ved udslip fra beholdere kan der etableres en vold.

Når gyllen køres ud, udvises agtpågivenhed i trafikken. Reflekser og lygter tjekkes og renholdes, så gyllevogn tydeligt kan ses, også efter mørkets frembrud.

Dieselolie: Olietank står på fast og uigennemtrængeligt gulv uden afløb.

Rengøringsmidler: Der anvendes kun godkendte midler.

Rengøringsmidler og desinfektionsmidler håndteres korrekt og oplagres på fast bund.

Pesticider: Der opbevares ikke pesticider og kemikalier på Skovsholm.

Veterinærmedicin: Uheld med udslip af medicin forebygges ved altid at opbevare veterinærmedicin på korrekt; også medicin, som er i brug. Desuden følges dyrlægens instruktioner, og brugsanvisningen på pakningen. Evt. medicinrester leveres retur til dyrlæge eller apotek.

Minimering af gene og forurening ved uheld

Gylle: Ved lækage fra gyllebeholdere kan der etableres en barriere i form af en vold.

Ved udslip/overløb, hvor der er en sandsynlighed for akut forurening, kontaktes alarmcentralen (112). Alarmcentralen kontakter relevante medarbejdere i Teknik og Miljø i BRK.

Når gyllen overpumpes fra fortank til gyllebeholder, overvåges overpumpningen. De, som arbejder i stalden, ved, hvor afbryder til pumpen er placeret. Gyllebeholdere er underlagt lovpligtig kontrol og kontrolleres hyppigt visuelt.

Sker der tilsvining af vejene ved gyllekørsel, bliver der skiltet med glatføreskilt, og der bliver ryddet op senest ved arbejdets ophør samme dag.

Hvis det værste uheld skulle ske, og der opstår lækage fra gyllevognen enten på landevej eller i marken, stoppes evt. gylleafløb mod grøft, dræn og vandløb med f.eks. halmbigballer. Der tages kontakt til kommunens Teknik og Miljøafdeling, og yderligere tiltag aftales.

Lugtgener fra gyllespredning minimeres ved at sprede under bedst mulige forhold (lille vindhastighed og høj luftfugtighed)

Olie: Ved oliespild fra dieseltank eller maskiner opsuges spild med f.eks. savsmuld eller kattegrus. Tanke står på fast bund, hvor evt. olielækage er synlig. Ved spild fra olietank spredes ligeledes sugende materiale, som opsamles og afleveres på modtagestation.

Rengørings og desinfektionsmidler: Hvis der forekommer utilsigtet spild, opsamles det f.eks. med savsmuld eller kattegrus.

Medicin Hvis der forekommer utilsigtet spild, opsamles det f.eks. med savsmuld eller kattegrus.

Pesticider: Der opbevares ikke pesticider og kemikalier på Skovsholm.

Generelt gælder, at ved akut forurening af olie, gylle eller spildevand, tilkaldes alarmcentralen på 112. Alarmcentralen tilkalder en miljømedarbejder fra Bornholms Regionskommune, Teknik og Miljø.

I stalden og på marken medbringes en mobiltelefon således at det er muligt at hurtigst at tilkalde hjælp ved uheld.

Strømafbrydelse, generelt

Lovgivningen forlanger, at man kan redegøre for, hvordan dyrene beskyttes ved strømafbrydelse.

Alarmanlæg og nødopluk er lovpligtig i stalde med mekanisk ventilation. Det er desuden vigtigt, at dyrene fortsat har adgang til foder og vand.

Strømafbrydelse, Skovsholm

For Skovsholm gælder:

Ventilation: Der er nødopluk, der sikrer et luftskifte i staldene. Ved strømsvigt i varmeperioder vil nødopluk blive suppleret med åbning af døre og vinduer for at sikre et tilstrækkeligt luftskifte.

Vand: Pumpning af vand er uafhængig af strøm (offentlig).

Foder: Udfodring sker automatisk og er afhængig af strøm.

Nødstrømsanlæg opstartes ved længere strømsvigt.

Kommunens vurdering

Bornholms Regionskommune vurderer, at der på tilfredsstillende vis er redegjort for mulige driftsforstyrrelser og uheld og foranstaltninger til begrænsning af risici.

Det vurderes i henhold til klagenævnspraksis, at husdyrgødningsbekendtgørelsens regler for håndtering af bl.a. flydende husdyrgødning anses for tilstrækkelige til at imødegå forurening ved et eventuelt udslip, og derfor er der ikke stillet yderligere vilkår til at forebygge uheld m.v.

Bornholms Regionskommune vurderer, at der skal foreligge en beredskabsplan, som indeholder følgende:

- En plan over husdyrbruget med angivelse af drænsystemer og vandkilder/spildevandskilder
- Handlingsplaner for hvordan brand, utætte eller kollapsede gyllebeholdere, ukontrollerede afstrømninger fra møddinger og ensilagepladser samt olieudslip håndteres.
- Oplysninger om hvor udstyr til håndtering af forureningsulykker er placeret.

Vilkår

Der er stillet vilkår om udarbejdelse af en beredskabsplan, som indeholder handleplaner for blandt andet, hvordan brand, utætte eller kollapsede gyllebeholdere, ukontrollerede afstrømninger fra møddinger og ensilagepladser samt olieudslip håndteres. Beredskabsplanen ses i bilag 5.

10 EGENKONTROL OG DOKUMENTATION

I dette afsnit beskrives og vurderes, hvordan ansøger gennemfører eller planlægger at gennemføre egenkontrol og management. Desuden beskrives de dokumenter og registreringer, som ansøger skal præstere for at dokumentere, at vilkårene i miljøtilladelsen er overholdt.

Beskrivelse

Management og egenkontrol

- Forbrug af råvarer opgøres kvartalsmæssigt ifm. udarbejdelse af E-kontrol
- Foderblandinger optimeres mindst én gang årligt af foderkonsulent
- Forbrug af vand og energi følges kvartalsmæssigt og opgøres min. én gang årligt ifm. årsregnskab
- Produktionsapparatet efterses i det daglige arbejde
- Der er dyrlægebesøg hver måned/iht. lovgivning på området
- Ejer og medarbejdere deltager i relevante efteruddannelseskurser og erfagrupper

- Der udarbejdes den lovpligtige gødningsplan
- Der er beholderkontrol
- Gyllepumpning overvåges
- Der er egenkontrolprogram for dyrevelfærd. Programmet følges op ifm. dyrlægebesøg og kontrolleres ifm. Danish kontrol hvert 3. år
- Der gennemføres egenkontrol ift. "Branchekode for foderhygiejne"
- Der er udarbejdet en beredskabsplan med beskrivelse af forholdsregler ifm. uheld

Skovsholm er desuden, som leverandør til Danish Crown, omfattet regelsættet "Code of Practice".

Dokumentation

- Gødningsplan
- Foderoptimeringer og analyser
- Produktionsrapporter
- Dokumentation for skadedyrsbekæmpelse
- 10 års beholderkontrol

I løbet af få dage kan skaffes:

- Fakturaer på køb og salg af foder og dyr
- Sundhedsbemærkninger fra slagteri

Kommunens vurdering

Bornholms Regionskommune vurderer, at gennemførelse af den beskrevne egenkontrol samt overholdelse af de stillede vilkår vil medføre, at der løbende holdes øje med, at forudsætningerne for miljøgodkendelsen overholdes, og at det er dokumenteret, således at kommunen ved tilsyn eller på efterspørgsel kan kontrollere dette.

Dokumentationen skal opbevares i mindst 5 år.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår om, at alle vilkår skal være kendt af de ansatte samt om dokumentation for produktionsarealets størrelse, korrekt bortskaffelse af affald mv.

11 SAMLET VURDERING

Samlet set vurderer Bornholms Regionskommune, at når miljøtilladelsens vilkår overholdes, har ansøger truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Bornholms Regionskommune vurderer, at indretning og drift af husdyrbruget kan ske i overensstemmelse med gældende regler og uden væsentlig påvirkning af miljøet, som dette er defineret i husdyrgodkendelsesloven, herunder at projektet ikke skader bevaringsstatus for Natura 2000-områder eller levesteder for arter optaget på habitatdirektivets bilag IV.

På baggrund af husdyrbrugets beliggenhed og de beskrevne ikke-væsentlige virkninger på det lokale miljø, vurderer Bornholms Regionskommune desuden, at det ansøgte ikke vil have grænseoverskridende virkninger.

12 BILAG

Bilagsoversigt:

1. Produktionsarealer ansøgt drift
2. Produktionsarealer nudrift
3. Produktionsarealer 8-årsdrift
4. Naturberegningpunkter
5. Beredskabsplan

Bilag 1. Produktionsareal ansøgt drift



Bilag 2. Produktionsareal nudrift



Bilag 3. Produktionsareal 8 års drift



Bilag 4. Naturberegningpunkter

Oversigt af naturpunkter

Navn:	Kategori:	Oprettet:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):	
					8-års drift	Nudrift:		
Beskyttet vandløb S	Kategori 3	Ansøger	0	S	-0,1	0,0	2,8	▼
Strandeng Ø	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,3	▼
Eng N	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,0	0,0	0,2	▼
Sø 10	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,0	0,0	0,1	▼
Sø 9	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,0	0,0	0,2	▼
Sø 8	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,0	0,0	0,1	▼
Sø 7	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,0	0,0	0,4	▼
Sø 6	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,0	0,0	0,1	▼
Sø 5	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,0	0,0	0,1	▼
Sø 4	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,0	0,0	0,1	▼
Sø 3	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,0	0,0	0,1	▼

Sø 2	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,0	0,0	0,5	▼
Sø 1	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,0	0,0	0,3	▼
Skov gl. skovjordbund NV	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,7	▼
Skov gl. jordbund S	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,0	0,0	1,0	▼
Skov tilgroet lysåben NØ	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,3	▼
Skov tilgroet lysåben N	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,2	▼
Mose NV	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,2	▼
Overdrev NØ	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,2	▼
Overdrev NØ	Kategori 2	Ansøger	0	Mk	0,0	0,0	0,1	▼
Overdrev NØ	Kategori 2	Ansøger	0	Mk	0,0	0,0	0,3	▼
Overdrev SV	Kategori 1	Ansøger	1	Bn	0,0	0,0	0,0	▼
Habitatnatur SV	Kategori 1	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,0	▼
Habitatområde SV	Kategori 1	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,0	▼

Bilag 5. Beredskabsplan for Skovsholm

Beredskabsplan

Skovsholm, Aarsdale Kirkevej 4, 3740 Svaneke

Udarbejdet 08-2023
 Opdateret 2024
 Opdateret 2025
 Opdateret 2026

Telefonliste	Brand - instruks	Overløb af gylle - instruks	Kemikalier, olier, spild - instruks	Stophaner og hovedafbrydere	Strømsvigt - instruks	Personskade - instruks
Brandvæsen 112	RING 112 - oplys: • Navn, adresse og tlf nr. der ringes fra	Ved større overløb af gylle eller ved brud på gylletank RING 112 - oplys: • Navn, adresse og tlf nr. der ringes fra	Ved større udslip af kemikalier og olie RING 112 - oplys: • Navn, adresse og tlf nr. der ringes fra	Vand Hovedstophane er placeret i den nordøstlige ende af drægnighedsstald 1.	Ved strømsvigt vurderes om dyr vil lide under træk fra nødopluk eller varme.	RING 112 - oplys: • Navn, adresse og tlf nr. der ringes fra • Hvad der er sket og personens tilstand • Adgangsveje
Ambulance 112	• Hvad er der sket og at det er en gårdbrand	• Navn, adresse og tlf nr. der ringes fra	• Hvad der er sket, hvad og hvor meget der er løbet ud	Elektricitet Hovedafbryder er placeret i norden af den østligste lagerbygning.	Tjek alle stalde og se, om nødoplukket er åben.	• Hvad der er sket og personens tilstand • Adgangsveje
Lægevagt 1813	• Er der tilskadekomne - hvor mange?	• Om der er risiko for forurening af vandløb eller drikkevandsboring	• Om der er risiko for forurening af vandløb, drikkevand		Begræns trækgener og varmeudvikling (overbrusning).	Ya almindelig førstehjælp.
Miljømyndighed 112	• Er dyrne kommet ud - art og antal der evt. er fanget	Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne.	Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne.	Hoved-el til stalden er placeret på gang ved farestald 2 og foderrum.	Kontroller, at der ikke sker forurening som følge af manglende strøm til pumper o.l.	Førstehjælpsudstyr er placeret ved forrum til stalde.
Helle Thers 56922074	Kontakt Finn 40557749 Frank 29663991	Kontakt Finn 40557749 Frank 29663991	Kontakt Finn 40557749 Frank 29663991		Ved længere strømsvigt opstår nødstrømsgenerator.	Kontakt lægevagten ved mindre personskade.
Landbocentret 56907800	Start retnings- og slukningsarbejde, hvis forsvårligt: • Evakuer dyr • Fjern olie, trykflasker, gødning og kemikalier	Forsøg opdæmning for at undgå, at gylle løber til dræn/grøfter/vandløb.	Forsøg opdæmning for at undgå, at udslip løber i dræn, grøft eller vandløb.	Kontakt Finn 40557749 Frank 29663991		Kontakt Finn 40557749 Frank 29663991
Dyrlæge 2171 5300	Hvis det ikke er muligt at slukke branden - forsøg at begrænse den ved lukning af døre og vinduer.	Opdæmningen kan evt. foretages med jord, halm-baller ol. afhængig af mængden af gylle.	Opdæmningen kan evt. foretages med jord, halm-baller ol. afhængig af mængden og art.			Arbejdsulykker og personskade skal anmeldes til via EASY på www.easy.ask.dk.
Elektriker/Ventilation - Finn Stenbye 56965149	Modtag brandvæsenet og udlever kortmateriale.	Er gyllen løbet til dræn skal der laves en opdæmning af vandløbet med jord eller en bigballe.	Anvend savsmuld eller kattegrus til opsug af mindre spild.			
Smed/VVS - Max VVS 2422:4221	Oplys om: • Tilskadekomne eller dyr der ikke er reddet i sikkerhed • Hvor det brænder og omfang • Hvor der er adgangsveje	Modtag brandvæsen/myndighed og orientér om sted, omfang mv.	Modtag brandvæsen/myndighed og orientér om sted, omfang mv.			
Ejer: Finn Harlid 40557749						
Griseproduktion: Frank Harreklide 29663991						

BEREDSKABSKORT - VEND

